

4TH INTERNATIONAL ACHARAKA CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ISBN: 978-625-6879-12-6

EDITORS
PROF. DR. QABIL ALIYEV
PROF. DR. MUHAMMAD SAFDAR BHATTI
DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA FAZIL

China, Türkiye, Pakistan, Namibia, India, Philippines, United Kingdom,
Portugal, Kosovo, Algeria, Morocco, Indonesia, Azerbaijan, Mexico,
Nigeria, Malaysia, Uzbekistan, Mauritius, Lithuania, Namibia, Poland,
Bangladesh, North Macedonia, Australia, Italy, Saudi Arabia, Greece,
Sudan, Afghanistan

JULY 15-18, 2023

FACE TO FACE & ONLINE PARTICIPATION

ISBN: 978-625-6879-12-6

EDITORS

PROF. DR. QABIL ALIYEV

PROF. DR. MUHAMMAD SAFDAR BHATTI

DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA FAZIL

BZT AKADEMİ YAYINEVİ ®

BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE 2023©

TURKEY, USA

TR: +90 543 671 0123 USA: +1 518 629 5640

4th INTERNATIONAL ACHARAKA CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

JULY 15-18, 2023

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION

ZOOM & IZMIR, TURKIYE

CONGRESS PROCEEDINGS BOOK

EDITORS

PROF. DR. QABIL ALIYEV

PROF. DR. MUHAMMAD SAFDAR BHATTI

DR. BABAYEVA-SHUKUROVA FARAHILA FAZIL

BZT AKADEMi YAYINEVi®

TÜRKIYE, GERMANY

TR: +90543 671 0123 GR: +491774586777

acharakacongress@gmail.com

<https://www.acharakacongress.com/>

All rights reserved

BZT AKADEMi YAYINEVi®

BZT ACADEMY PUBLISHING HOUSE

Publishing Date: 24.07.2023

ISBN: 978-625-6879-12-6

CONGRESS ID

CONGRESS NAME

4TH INTERNATIONAL ACHARAKA CONGRESS ON HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

DATE AND VENUE

JULY 15-18, 2023

ONLINE & IN-PERSON PARTICIPATION (IZMIR, TÜRKİYE)

(FROM 29 DIFFERENT COUNTRIES)

China, Türkiye, Pakistan, Namibia, India, Philippines, United Kingdom, Portugal, Kosovo, Algeria, Morocco, Indonesia, Azerbaijan, Mexico, Nigeria, Malaysia, Uzbekistan, Mauritius, Lithuania, Namibia, Poland, Bangladesh, North Macedonia, Australia, Italy, Saudi Arabia, Greece, Sudan, Afghanistan

ORGANIZERS & PARTICIPANT INSTITUTIONS

BZT Academy, Türkiye

Sir Seewoosagur Ramgoolam Medical College, Mauritius

Republic of Turkey Ministry of Health, Türkiye

Azerbaijan Medicine University, Azerbaijan

Turkish Aerospace, Türkiye

Annamalai University, India

Presidents of Organization Committee

Prof. Dr. Qabil Aliyev

Prof. Dr. Muhammad Safdar Bhatti

Dr. Babayeva-Shukurova Farahila Fazil

President of Scientific Committee

Dr. Babayeva-Shukurova Farahila Fazil

President of Coordinators' / General Coordinator

Dr. Baha Ahmet YILMAZ

ACCEPTED PAPERS

62 Turkish Participants

74 Foreign Participants

%55 Foreign Participant Rate

%45 Turkish Participant Rate

REFUSED PAPERS

2 Foreign Participant

EVALUATION PROCESS

All Submissions Have Passed a Double-Blind Referee Evaluation Process

All Responsibility for the Works Belongs to the Author

CONTENTS

EKSLİBRİS SANATINDA KOLEKSİYONCULUĞUN ÖNEMİ	1
<i>Vedat Çolak, Levent Çoruh</i>	
THE IMPORTANCE OF COLLECTORSHIP IN THE ART OF EX-LIBRIS	4
<i>Vedat Çolak, Levent Çoruh</i>	
SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİN DOPİNG KULLANIMINA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ; UŞAK ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	7
<i>Yasin Akıncı</i>	
THE ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN VISTA COUNTRIES AND MSCI INDEX: NONLINEAR CAUSALITY APPROACH.....	13
<i>Anıl LÖGÜN, Rahman AYDIN</i>	
ÇOCUK KİTAPLARINDA BİR İLETİŞİM ARACI OLARAK MİZAH KULLANIMI	23
<i>Havva BULUT GÖKÇE</i>	
MİLLİYETÇİLİK ZEMİNİNDE OLUŞAN GARBİYATÇI SÖYLEMDE YABANCI EĞİTİM KURUMLARI -PERVANELER VE KOLEJLİ NEREYE ROMANLARI ÖRNEĞİ-	32
<i>Mehmet DOĞAN</i>	
ULUSLARARASI DEMOKRATİK REFERANDUM KRİTERLERİ ÇERÇEVESİNCE TÜRKİYE'DEKİ 1961 VE 1982 REFERANDUMLARININ ANALİZİ	45
<i>Yeliz KARADENİZ</i>	
AN ANALYSIS OF DOCTORS' COMMUNICATION MODELS: A STUDY ON TURKISH STUDENTS... 52	52
<i>Gulcin Ipek Emeksiz</i>	
CONTRIBUTION OF ADVANCED AGRICULTURAL TECHNOLOGIES AND AGROECOLOGICAL APPLICATIONS TO AGRICULTURAL SUSTAINABILITY.....	60
<i>Koffi Romaric GASSI, Hacer ÇELİK ATEŞ</i>	
NAFSİ NATIKA IN HIDAYAT AL-HIKMA AND ITS COMMENTARIES	61
<i>Yasin Ergin</i>	
DİZİLERİN TOPLUM ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KIZILCIK ŞERBETİ DİZİSİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA...76	76
<i>Ece YURTER</i>	
CONNECTION OF SULTANDAĞI AND ÇAY DISTRICTS IN PREHISTORIC AGES	89
<i>Deniz Söylemez Akbayrak</i>	

THE RELATIONSHIP BETWEEN PUBLIC EXPENDITURES AND ECONOMIC GROWTH: NEW EVIDENCE FROM THE FOURIER APPROACH	94
<i>Lütfü Sizer, Ömer Faruk Özyalçın</i>	
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORLARINDA BİLDİRİLEN KİLİT DENETİM KONULARININ ANALİZİ: BİST’TE İŞLEM GÖREN ELEKTRİK GAZ VE SU İŞLETMELERİNİN İNCELENMESİ	102
<i>Fikret ETÇİ, Doç. Dr. Azize ESMERAY</i>	
CİNSİYET TEMELLİ İŞSİZLİK HİSTERİSİ: KIRILGAN BEŞLİ ÜLKELER.....	120
<i>Arş.Gör.Dr. Süreyya İMRE BIYIKLI</i>	
DİN DEĞİŞTİRMEDE PSİKO-SOSYAL FAKTÖRLER VE TANRI TASAVVURU	122
<i>Huriye Arsoy, Nurten Kimter</i>	
MUHASEBE EĞİTİMİNDE OYUNLAŞTIRMA	124
<i>Zeynep Şahin</i>	
KEY AUDIT MATTERS IN INDEPENDENT AUDITOR’S REPORTS: A STUDY ON TEXTILE, APPAREL AND LEATHER SUB-SECTOR ENTERPRISES.....	131
<i>Recep Oğuzhan TAŞTAN, Doç. Dr. Azize ESMERAY</i>	
SAĞLIKLI BİREYLERİN COVID-19 SÜRECİNDE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİNE GÖRE KAYGI İLE PSİKOSOMATİK YAKINMA ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ.....	153
<i>İlkay Osanmaz, Devran Tan</i>	
INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN ATTACHMENT STYLES AND INTENTION TO CHEAT IN ROMANTIC RELATIONSHIPS	174
<i>Burçe Perçin, Devran Tan</i>	
EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN ONLINE GAMING ADDICTION, SOCIAL APPEARANCE ANXIETY, AND DEPRESSION LEVELS IN UNIVERSITY STUDENTS.....	175
<i>Baran Karadağ, Devran Tan</i>	
VIRTUE-SIGNALING VERSUS CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY IN MARKETING: A LITERATURE REVIEW AND ANALYSIS ON SOCIAL MEDIA.....	176
<i>H. Gamze Türkmen, Yasemin Akman</i>	
THE EFFECTS OF THE COVID-19 PANDEMIC ON PROSOCIAL BEHAVIOR OF HEALTHCARE PROFESSIONALS	185
<i>Rukiye Yüksel, Devran Tan</i>	
BANDIRMA CUISINE AND FOODS.....	220
<i>Nilüfer Karaoğlu, Assist. Prof. Dr. Sefa Ceyhan</i>	

AN INVESTIGATION OF PLACE-BASED GEOGRAPHY TEACHING IN HIGH SCHOOL GEOGRAPHY EDUCATION	221
<i>Ömer Yücel, Hakan Koç</i>	
PSYCHOLOGICAL AND STRUCTURAL EMPOWERMENT IN HUMAN RESOURCES MANAGEMENT ..	223
<i>Semiha Ekici Şimşek</i>	
EXPLORING THE RELATIONSHIP BETWEEN SERVANT LEADERSHIP, ORGANIZATIONAL CULTURE AND EMPLOYEE WELL-BEING	224
<i>Semiha Ekici Şimşek</i>	
YARATICI PROBLEM ÇÖZMENİN MATEMATİK DERSİ TUTUMUNA ETKİSİ.....	225
<i>Uğur Can AKÇAY, Esen ERSOY</i>	
İBN RÜSTEH'İN EL-A'LAKU'N-NEFİSE'Sİ İLE İBN KUTEYBE'NİN EL-MAÂRİF ADLI ESERLERİNİN İSLAM MEZHEPLERİ TARİHİ AÇISINDAN MUKAYESESİ	241
<i>Dr. Metin AVCI</i>	
OYUN TEMELLİ MATEMATİK ÖĞRETİMİYLE YARATICI PROBLEM ÇÖZME SÜRECİ.....	244
<i>Raziye Hilal ÇOTUR, Esen ERSOY</i>	
MATEMATİK ÖĞRETİMİNDE 5E ÖĞRENME MODELİYLE DENKLEM ÇÖZME KONUSUNUN ÖĞRETİLMESİ	259
<i>Esra ACAR, Esen ERSOY</i>	
5E LEARNING MODEL IN MATHEMATICS EDUCATION	274
<i>Büşra Atlı, Doç. Dr. Esen Ersoy</i>	
TÜRK İSLAM ANLAYIŞINDA ŞAMANİZM'İN ETKİLERİ	284
<i>Büşra KARA , Dr. Öğr. Üyesi Hayrettin ŞAHİN</i>	
LESSON PLAN EXAMPLE IN MATHEMATICS TEACHING PREPARED WITH THE INTEGRATION OF THE 5E MODEL TO STEM	291
<i>Hilal YALÇIN , Hamza ÇALIŞICI</i>	
THE IMPACT OF COVID-19 ON LOCAL TOURISTS' TRAVEL MOTIVATION AND PURCHASING BEHAVIOR.....	292
<i>Bilal Can BEKİROĞLU</i>	
İŞLETMELERİN İÇ DENETİM UYGULAMALARINDA ETİĞİN ÖNEMİ.....	294
<i>Prof. Dr. Seçkin Gönen ve Özben Yurtlu</i>	
2005-2020 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE HİLE DENETİMİ KONUSUNDA YAYINLANAN LİSANSÜSTÜ TEZLERE YÖNELİK İÇERİK ANALİZİ	303
<i>Bilge Kağan DEMİR, Prof. Dr. Seçkin GÖNEN</i>	

MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLARIN VERGİ USUL KANUNU İLE TÜRKİYE MUHASEBE VE FİNANSAL RAPORLAMA STANDARDI AÇISINDAN İNCELENMESİ	317
<i>Beste ZAR, Prof. Dr. Seçkin GÖNEN</i>	
GENERALIZATION PROCESSES OF 7TH-GRADE STUDENTS IN A DYNAMIC MATHEMATICS SOFTWARE-SUPPORTED ENVIRONMENT	328
<i>Havvanur KESKİN EKİNCİ, Rezan YILMAZ</i>	
GENERALIZATION PROCESSES OF MATHEMATICS TEACHERS WITH DYNAMIC GEOMETRY SOFTWARE	330
<i>Yeşim GÜR, Rezan YILMAZ</i>	
ÜNİVERSİTE TAKIM SPORLARINDAKİ ÖĞRENCİLERİN TAKIM BİRLİKTELİĞİ VE ETKİLİ İLETİŞİM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	332
<i>Mustafa Barış SOMOĞLU, Efecan TEZCAN,</i>	
DISABILITY AND WOMEN IN TERMS OF GENDER	345
<i>Sevde Köksal</i> <i>Doç. Dr. Melek Zubaroğlu Yanardağ</i>	
FUTBOLCULARIN SPORDA ŞİDDET VE SALDIRGANLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ.....	356
<i>Mahmut Gazi ŞAŞMAZ, Prof. Dr. Mehmet ACET</i>	
PSYCHOSOCIAL PROBLEMS OF CHILDREN OF ABUSE IN THE ADOLESCENT PERIOD.....	363
<i>Berna ERSOY ÖZCAN, Cem ÇETİN</i>	
METABİLİŞSEL KÜLTÜREL ZEKÂNIN İŞ GÜVENLİĞİ UZMANININ GÖREVLERİNE ETKİSİ.....	372
<i>Gülbey Karataş, Seda Fandaklı</i>	
MALEZYA'NIN ESKİÇAĞ BAŞLANGIÇTAN DEMİR ÇAĞ SONUNA KADAR.....	378
<i>Ahmad Aslam AMRAN</i>	
GÜNEY KORE OTOMOTİV SANAYİNİN GELİŞİMİNDE İKTİSAT POLİTİKALARININ VE YATIRIM TEŞVİK UYGULAMALARININ ROLÜ	390
<i>Dr. Sıtkı Selim Dolanay</i>	
KALKINMA POLİTİKALARININ EKONOMİK YÖNTEMLER İŞİĞİNDA İNCELENMESİ: AZERBAJCAN ÖRNEĞİ.....	412
<i>AYDIN BABAYEV</i> <i>Dr. Ayşen BAKKALOĞLU</i>	
INVESTIGATION OF THE EFFECT OF SLEEP HYGIENE TRAINING ON BURNOUT LEVEL AND SLEEP QUALITY IN UNIVERSITY STUDENTS	414
<i>Rümeysa ÜÇÜNCÜ, Devran TAN</i>	

YOĞUN UÇUŞ SAATLERİNİN PİLOTLAR ÜZERİNDE OLUŞTURDUĞU YORGUNLUĞUN STRES İLE İLİŞKİSİ415*Beyza UZUNÇAR***THE STATUS OF CATERING SERVICES AT THE WORKPLACE AND THE MEAL COSTS GIVEN TO LABORER IN THE SELF-EMPLOYMENT EARNINGS ACCORDING TO THE TURKISH TAX LAWS 417***Mine Yalçın, Kadir Ayyıldırım***ZEYTİNYAĞI ÜRETİMİNİN TARİHSEL GELİŞİM SÜRECİ.....418***Dr. Öğretim Üyesi Ayten CAN**Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Nail AKGÜL**Bora SELÇUK**Sevmur EMLEK***DEVELOPMENT OF ORGANIC AND NATURAL FOOD MARKET IN TURKEY.....438***Üsâme Misir***KAMU HİZMETLERİNDE KALİTENİN SAĞLANMASINDA E-DEVLET UYGULAMALARININ ROLÜ 440***Orkhan YUSUFZADA**Prof. Dr. Özcan SEZER***TÜRKİYE'DE 1958 ve 1993 YILLARI ARASINDA YAYIMLANAN HİLAL DERGİSİNİN DÖNEMİN DİN ANLAYIŞINA ETKİLERİ.....448***Mahmut ÇÖPOĞLU***THE MEDIATING ROLE OF PERCEIVED STRESS AND AVOIDANCE IN THE RELATIONSHIP BETWEEN AUTHENTICITY AND EXERCISE ADDICTION..... 457***Ece Bengisu ALTINBAŞ, Saadet YAPAN, PhD, Assistant Professor***SPORCU BESLENMESİNDE DOĞAL DOPİNG: KIRMIZI PANCAR.....458***Dr. Barış BAYDEMİR, Dr. Tunay DİLİCAN***SPOR VE OTOFAJİ465***Dr. Tunay DİLİCAN, Dr. Barış BAYDEMİR***YÜZÜCÜLERDE THERA-BAND İLE YAPILAN EGZERSİZLERİN MOTORİK ÖZELLİKLERE VE YÜZME HIZLARINA ETKİSİ ÜZERİNE ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ..... 470***Emine Arda***EHL-İ RE'Y VE EHL-İ HADİS EKSENİNDE SÜNEN-İ EBÎ DÂVÛD..... 476***Yusuf BEŞİR**Prof. Dr. Hüseyin AKGÜN***INVESTIGATION OF STUDIES ON EARTHQUAKE AND TRAUMA IN TURKEY 487***Neşe YAĞMURLU, Aysel KIZILKAYA NAMLI*

SCAFFOLDING AS A LEARNING TOOL FOR THE ESL LEARNERS: A SURVEY	495
<i>Dr. Muhammad Safdar Bhatti</i>	
EVALUATING FUNCTIONALITY OF SEMESTER SYSTEM IN PAKISTAN AND DETERMINING STRATEGIES TO IMPROVE ITS PERFORMANCE: A SURVEY	496
<i>Dr. Muhammad Khalid Sheikh, Prof. Dr. Aftab Hussain Gillani</i>	
STATISTICAL ANALYSIS TO ENHANCE THE WRITING PROCESS WITH INFORMATION TOOLS ..	498
<i>Héctor Ordóñez Zúñiga</i>	
THE CHALLENGES FACED BY NURSES IN SAN FERNANDO CITY, LA UNION	500
<i>Trinity B. Nisperos, Rochelle G. Nabanalan, Kaili P. Cauilan, Zeuxyrus O. Chan, Katrina Paula T. Guya, Shaynne C. Nacionales, Keirstein Jovanna B. Olais, Estephany N. Payabyab</i>	
CULTURE SHOCK: A PROSPECT FOR THE CLINICAL DUTIES OF THIRD-YEAR STUDENTS FROM LORMA COLLEGES	501
<i>Ianne Mikaela Sandoval</i>	
ANALYSIS OF THE PHYSICAL-GEOGRAPHICAL FACTORS AFFECTING THE FORMATION OF THE FLOW OF THE RIVERS OF THE SOUTHERN SLOPES OF THE GREATER CAUCASUS	502
<i>Elvin Garayev</i>	
TEACHING METHODOLOGY OF ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN HYBRID LEARNING ENVIRONMENT: A CASE STUDY	507
<i>Sheryl E. Salvador, Marq Loell P. Biscoro, Liezel D. Villamor</i>	
PUBLIC GOVERNANCE TOWARDS LEVELLING UP THE HUMAN RESOURCE MANAGEMENT COMPETENCIES IN VALENZUELA CITY	508
<i>Helen N. Baguna</i>	
WORK-LIFE BALANCE AND ITS INFLUENCE TO THE EMPLOYEES' ENGAGEMENT IN THE BARANGAY LOCAL GOVERNMENT OF MAWAB, DAVAO DE ORO	515
<i>Kristal Joy F. Asna, Rose Marie A. Bulawit, Angelica Joy G. Caalem, Krystal Joy M. Clamares, PhD</i>	
İNFORMASIYA MÜHARİBƏSİNDƏ TELEVİZİYANIN ROLU	516
<i>Dosent Aynur Nəsirova</i>	
TELEVIZIYA TƏNQIDI İNFORMASIYA AXININDA "KOMPAS" KİMİ	517
<i>Dosent Xatirə Hüseynova</i>	
SYNTACTIC COMPLEXITY FEATURES AND LEXICAL COHESION DEVICES IN THE INAUGURAL ADDRESS OF POST-EDSA PHILIPPINE PRESIDENTS	518
<i>Emerson A. Bajada Joe-an G. Booc</i>	
<i>Edmar D. Demate</i>	

TULONG PARA KAY VALENZUELANO: THE CASH FOR WORK ASSISTANCE PROGRAM OF THE GOVERNMENT TO THE RESIDENTS OF VALENZUELA CITY.....519

Mr. John Cabadu

Bernarda M. Aquino

James Leandre V. Gestole

Andrea Q. Ramos

PREVALENCE OF COHABITATION AMONG THE UNDERGRADUATE STUDENTS OF TAI - SOLARIN UNIVERSITY OF EDUCATION AND ITS IMPLICATION ON STUDENT'S ACADEMIC ATTAINMENT 521

BALOGUN, Olukunle Olagunju, PhD.

ADERINTO, Idowu Dare

BALOGUN, Tolulope Adeola

"PROJECT TOKBUK – "KATOK PARA SA MAGANDANG BUKAS": AN EFFECTIVE EDUCATIONAL STRATEGIC APPROACH FOR OUT-OF-SCHOOL YOUTH IN VALENZUELA CITY" 529

Michville A. Rivera

Nickolai C. Avante

Ronald V. Rentillo

Czarina Kaye S. Valle

THE STRUCTURE OF NIGERIA ECONOMY : REFORMS, PROSPECTS AND CHALLENGES531

Toheeb Akanbi Musliudeen

"PREDICTING STUDENTS' ACADEMIC PERFORMANCE USING MULTIPLE LINEAR REGRESSION BASED ON PRINCIPALCOMPONENT ANALYSIS"538

Ma. Judy Ann P. Nacionales and Eva C. Rubia

WHAT DO THEY KNOW?: EXTRACTING LOCAL DISASTER KNOWLEDGE OF FLOOD-PRONE COMMUNITIES IN VALENZUELA CITY FOR POLICY INTEGRATION.....540

Mr. Ramces M. Dili

Andrea Marie M. Bustillo

Oliver P. Caballero

Angeline G. Magtalas

AN EMPIRICAL STUDY ON PERCEPTUAL GAPS REGARDING ACADEMIC LEARNING DELIVERABLES AND THE HOSPITALITY INDUSTRY RECEIVABLES..... 542

Dr. SALLA VIJAY KUMAR

Dr. SALLA VIJAY KUMAR

ELDERLY AND COMMUNITY SUPPORT IN MALAYSIA: A GEOGRAPHICAL PERSPECTIVE.....544

Nik Norliati Fitri Md Nor

MYTHS AND BELIEF OF THE BORNEO'S MURUT COMMUNITY545

Jacqueline Karimon

ASSESSMENT OF THE ANTI-RABIES CAMPAIGN IN VALENZUELA CITY: BASIS FOR POLICY IMPROVEMENT.....	546
<i>Helen M. Baguna, PhD</i>	
<i>Marie Angelie G. Culo</i>	
<i>Khristine Faye B. San Antonio</i>	
<i>Emmanuel Patrick P. Vijandre</i>	
A STUDY ON EMERGENCE & STATUS OF E-COMMERCE IN INDIAN CONTEXT	548
<i>Dr. Rajesh Kumar Pandey</i>	
<i>Miss. Vrushali Parekh</i>	
THE LIVED EXPERIENCES OF ELEMENTARY SCIENCE TEACHERS TO PROBLEM BASED LEARNING.....	558
<i>Meraftor V. Margallo & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
PERCEPTIONS OF LOCAL FISHERMEN ON THE FISHING PRACTICES USING FINE MESH NET IN PANABO, PHILIPPINES.....	559
<i>Jhon Rondiel D. Dellosa, Jovieilyn O. Cuino, Nathalie Diano, & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
THE PLIGHT OF THE INFORMAL SETTLERS IN COASTAL AREAS OF THE WATER POLLUTION AMONG BARANGAY CAGANGOHAN, J.P LAUREL, AND SAN PEDRO, PANABO CITY, DAVAO DEL NORTE.....	560
<i>Chariz Angel L. Duco, Marianne Donato, Benna Blanca Dulos, & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
ASSESSMENT OF DISASTER PREPAREDNESS OF UM PANABO COLLEGE.....	561
<i>Shaira J. Gutual, Charles Rhafael H. Hinacay, Jerry B. Jamelarin & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
ENVIRONMENTAL LITERACY LEVELS AND ENVIRONMENTAL POLLUTION AMONG UMPC SHS.....	562
<i>Hazel Ann C. Mahinay, Joshua B. Jempero, Mary Shenny A. Marapao, & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
THE PERCEPTION OF STREET VENDORS ON ENVIRONMENTAL POLLUTION: A QUALITATIVE INQUIRY.....	563
<i>Arian R. Obseman , Glenda Mae A. Mejorada , Hazel M. Oquia , & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
A PHENOMENOLOGICAL STUDY OF THE LIVED EXPERIENCES ON PRIME WATERS OF LOCAL CONSUMERS IN PANABO CITY	564
<i>Desiree Punong, Heryll Postanes, Ryan James Robantes, & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
THE UNTOLD STORY OF THE PREFERENCES OF THE HERBAL PLANTS OR PHARMACEUTICAL DRUGS AMONG LOCAL CONSUMERS IN PANABO CITY.....	565
<i>Marie Claire Sungcal , Sarah Joyce Takahashi , Jessa Medalla Villones , & Jovany Gleen Lonzaga Allawan</i>	
A BUSINESS CASE STUDY ON COLOUR INDIA, VAPI	566
<i>Dr. Rajesh Kumar Pandey</i>	
<i>Miss. Jyoti Mishra</i>	

THE INFLUENCE OF INFORMATION TECHNOLOGY ON HIGHER EDUCATION IN PAKISTAN.....	576
<i>Zohaib Hassan SAIN</i>	
BLENDED LEARNING ADOPTION IN PAKISTANI UNIVERSITIES: CHALLENGES AND RECOMMENDATIONS.....	577
<i>Zohaib Hassan SAIN</i>	
INFLUENCE OF SELF-EFFICACY BELIEFS ON STUDENTS' INTEREST IN MATHEMATICS AMONG COLLEGE STUDENTS	578
<i>Edelyn R. Calapan, Xyla Jane B. Quilaton, Merrie Joy A. Roda & Noel T. Casocot</i>	
UNSPOKEN PLEAS: UNRAVELING THE JOURNEY OF SENIOR HIGH SCHOOL STUDENTS WITH SINGLE-PARENT HOUSEHOLDS.....	579
<i>Hans Ezekiel R. Jancinal, Marjorie A. Francisco, Shaira Lyn G. Undalayan, Angeline C. Carumayan, Jacinth T. Delloso, Cyra E. Pantaleon</i>	
METHODOLOGY OF TEACHING FINE ARTS IN SECONDARY SCHOOLS.....	580
<i>Emil Raul oğlu Ağayev</i>	
FLOOD DISASTER PROFILE OF PAKISTAN: A REVIEW	584
<i>Kainat Vighio, Tahmeena Solangi, Abdul Rasool Khoso</i>	
ELUCIDATING THE UNTOLD ACCOUNTS OF STUDENT-ATHLETES IN THEIR ACADEMIC JOURNEY	585
<i>Shaine G. Araes, Stephanie G. Torregoza, Mikaela Isabelle A. Lumaad, Angel Mae G. Pelandas, Zarena Nikka F. Cruda, Krystal Joy M. Clamares, PhD</i>	
NON-ALIGNED MOVEMENT (NAM).....	589
<i>İbrahimova Narmin</i>	
BEYOND THE NUMBERS: EXPLORING THE LIVED EXPERIENCES OF THE SENIOR HIGH SCHOOL TEACHERS IN HANDLING OVERCROWDED CLASSROOM.....	592
<i>Althea I. Allorda, Shainne Evanrose F. Dejado, Donna Jen Luzon, Joana Paula C. Patiu, Kriszel A. Porras, Krystal Joy M. Clamares, Phd</i>	
A TALE OF PERSEVERANCE: UNVEILING THE ACADEMIC JOURNEY OF STUDENTS IN LACKLUSTER SCHOOL FACILITIES	593
<i>Zekiah A. Monleon, Sherly Mae L. Dingal, Marco Antonio M. Bogabil, Samantha Bea N. Diagosos, Mary Dune Jullian P. Ragadi, Krystal Joy M. Clamares, PhD</i>	
PAG-AMUMA SA KAUGMAON: UNEARTHING THE JOURNEY OF DIFFERENTLY-ABLED LEARNERS.....	594
<i>Kent Andre Manonggal, Decereh Francisco, Precious Heart Dimamay, Myrna Sabellano, Philip Emmanuel Buenavista, Krystal Joy M. Clamares, PhD</i>	

THE INFLUENCE OF ONLINE LEARNING INSTRUCTION TO THE STUDENT SATISFACTION OF TEACHER EDUCATION.....	595
<i>aCrisel Millan, bAngel May Sastrillas, cJhyzel Mae Guiangan, dJovenil Bacatan and eNoel T. Casocot</i>	
SCHOOL-STUDENT-PARENT» TRIANGLE (IN THE CONTEXT OF COMPETENT PARENT TRAINING.....	596
<i>Abdullayeva Vüsalə Çingiz qızı.</i>	
A STUDY ON THE EFFECT OF YOGA TRAINING ON SOD	598
<i>Prof. Brij Bhushan Singh, Shubi Mirja</i>	
THE ROAD TO A SMART CITY: THE IMPLEMENTATION OF COMPREHENSIVE TAX MAPPING SYSTEM IN VALENZUELA CITY	599
<i>Helen N. Baguna, PhD</i>	
<i>Isabelle Lois M. Cuanico</i>	
<i>Joyce Anne A. Dolera</i>	
<i>Ella E. Villete</i>	
DIASPORA, DISPLACEMENT, AND DISRUPTION IN ABDULRAZAK GURNAH’S AFTERLIVES	600
<i>Eman Almasry</i>	
TEACHING STYLE AS DETERMINANT ON THE LEARNING COMPETENCY OF CRIMINOLOGY STUDENTS IN UM TAGUM COLLEGE.....	601
<i>Cyrian Jamison, John Carlo Cañaverall, Mark Gerald Ocut & Noel T. Casocot</i>	
LƏBİD İBN RƏBİƏ VƏ ƏBU QABUS NÜMAN	602
<i>Natəvan Bağirova</i>	
AN OVERVIEW OF WORKPLACE MICROAGGRESSIONS AND EMOTIONAL INTELLIGENCE.....	603
<i>Hasiba Salihy</i>	
EVALUATION ON THE POLICE VISIBILITY IN CARMEN, DAVAO DEL NORTE: BASIS FOR ENHANCEMENT PLAN.....	604
<i>Renan Gemarangan, John Mar Mijares, Raymart Padrogane & Noel T. Casocot</i>	
FEARLESS: UNVEILING THE STORIES OF EMBALMER IN EMBALMING THEIR LOVED ONES... 	605
<i>EDLYN JOY ESPIRITU</i>	
<i>MARJORIE BALMORES</i>	
<i>ELIZAR ESUERTE</i>	
<i>CHRIS MARIE JUNTILLA</i>	
<i>MARY GRACE SARABOSING</i>	
<i>ROMEO VALLEJO</i>	

FROM EXTREMITY TO LIBERTY: A NARRATOLOGY ON THE EXTREMITIES OF AN EX-DETAINEE AFTER INCARCERATION	606
<i>EDLYN JOY ESPIRITU</i>	
<i>JOHN FERNAN DAYAG</i>	
<i>SHAINA DINOROG</i>	
<i>VER LOVE GUMBAN</i>	
<i>ABEGAIL JOY MANLUNAS</i>	
<i>CHRISTINE MAE SATERA</i>	
THE EMERGENCE OF MILLENNIAL WITCHES AND ITS MISCONCEPTION IN THE MAINSTREAM MEDIA.....	607
<i>Johannah Kaye Baldomar, JC Maila Fernandez, Prencess Zyrelle Tabaque, Noel T. Casocot</i>	
EXPLORE THE PREFERRED LEARNING STYLES OF STUDENTS AT ELEMENTARY SCHOOL LEVEL IN PAKISTAN	608
<i>Ms. Bushra Khalid</i>	
HEYDƏR ƏLİYEV AZZƏRBAYCAN MİLLİ ORDUSUNUN TƏŞƏKKÜLÜ VƏ FORMALAŞMASI HAQQINDA.....	609
<i>Nazile Abdullazade</i>	
WORKFORCE DIVERSITY AND EMPLOYEE PERFORMANCE AMONG OFFICES IN LGU PANABO CITY	612
<i>Amelie L. Chico , Keenan O. Gallana, Glezel V. Niez, and Erika Kyla S. Tomatob</i>	
WORKFORCE DIVERSITY AND EMPLOYEE PERFORMANCE AMONG SELECTED PERSONNEL IN CARMEN POLICE STATION.....	613
<i>Amelie L. Chico , Donna Lyn P. Sabobo, Jhon Lloyd O. Daisog, and Hazel Mae L. Solomon</i>	
HUMAN RESOURCE PRACTICES AND JOB PERFORMANCE IN MAGSIGE COOPERATIVE IN PANABO CITY	614
<i>Amelie L. Chico , Kaye R. Asumbrado, James D. Felicano, and Japhy Deather L. Macarayo</i>	
HUMAN RESOURCE PRACTICES ON EMPLOYEE PERFORMANCE AMONG OFFICES IN LGU PANABO CITY	615
<i>Amelie L. Chico , Defni Jean C. Celocia, Christopher S. Celocia, Jr., and Julyna C. Villabas</i>	
A SMILE BEHIND THE PILE: UNEARTHING THE INNER SENTIMENTS OF STUDENT-LEADERS .	616
<i>Jett Xyrich G. Rosit, Prince C. Polistico, Ashley O. Quirino, Derek Ham A. Banca, Raniere Kervin M. Labrador, Krystal Joy M. Clamares, PhD</i>	
SECRETARIAL PROFESSION AND PUBLIC PERCEPTION.....	617
<i>Abubakar Muhammad Sani</i>	
LITERARY REPRESENTATION OF DISSENT IN MATIGARI	618
<i>Moin Ashraf Akhoun</i>	

THE GENESIS OF BAKHSH PERFORMANCE IN THE KHOREZM REGION.....	619
<i>Sabirova Nasiba Ergashevna</i>	
FUTURE PERSPECTIVE OF SDG 14 IN THE LENS OF INDIA -EU RELATION AND ITS IMPACT ON THE INDO-PACIFIC REGION	624
<i>Dr .Sumanta Bhattacharya</i>	
<i>Bhavneet Kaur Sachdev</i>	
LİDERLİK NƏDİR.....	626
<i>Vahabzada Gunel Rahman</i>	
THE IMPACT OF SPEECH ANXIETY ON GRAMMATICAL APTITUDES.....	630
<i>Fortesë Bajçinca</i>	
REVISITING INDIA KAZAKHSTAN 'BILATERAL RELATIONS'	631
<i>Quaisar Alam</i>	
THE CHANGING 'GLOBAL POLITICS AND SECURITY' ARCHITECTURE	633
<i>Quaisar Alam</i>	
IMPACT OF 'INDO-PACIFIC CONTESTATION' ON CONTEMPORARY POLITICS.....	635
<i>Quaisar Alam</i>	
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES TO THE 'MIGRANTS IN THE GLOBALIZED WORLD'	636
<i>Quaisar Alam</i>	
THE CHANGING 'GLOBAL POLITICS AND SECURITY' ARCHITECTURE	637
<i>Dr. Quaisar Alam</i>	
AZƏRBAYCANLI ƏHALİYƏ QARŞI MƏQSƏDLİ REPRESİYA VƏ DEPORTASIYALAR (XX YÜZİLİN 20 – 40-Cİ İLLƏRİNDƏ).....	649
<i>t.e.d.prof. İbrahim Kazımbəyli</i>	
2018 FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDAKİ (FBÖLP) FEN BİLİMLERİ DERSLERİNİN İÇERİK VE UYGULANIŞINA YÖNELİK FEN BİLİMLERİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	651
<i>Seyran KARADEMİR, Fergan KARAER</i>	
SAĞLIK PROBLEMLERİ NEDENİYLE HASTANEDE TEDAVİ ALAN ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SANAL LABORATUVARDA DENEY YAPMAYA YÖNELİK METAFORİK ALGILARI.....	677
<i>Banu BOZOĞLU , Hatice KARAER</i>	

METHODOLOGY OF TEACHING FINE ARTS IN SECONDARY SCHOOLS

(in the context of the general pedagogical requirements for the organization of general education)

Emil Raul oğlu Ağayev

Teacher of the subject combination commission “Art and physical education” of the Azerbaijan State Pedagogical College
under the Azerbaijan State Pedagogical University

Abstract

Fine art is one of the subjects that plays an important role in the formation of aesthetic taste in secondary schools. The teacher should arouse the interest of the students in the teaching of the subject by carrying out needlework, applique and painting. In this article, the methodology of teaching fine arts in secondary schools was analyzed in the context of general pedagogical requirements for the organization of general education.

Keywords: Fine art, secondary school, teacher, methodology, education

Orta məktəblərdə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikası

(ümumi təhsilin təşkilinə dair ümumi pedaqoji tələblər kontekstində)

Xülasə. Orta məktəblərdə şagirdlərdə estetik zövqün formalaşmasında mühüm yer tutan fənlərdən biri təsviri sənətdir. Şagirdlərlə yapma, aplikasiya, rəngləmə işləri aparmaqla müəllim fənnin tədrisində onlarda maraq oyatmalıdır. Bu məqalədə orta məktəblərdə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikası ümumi təhsilin təşkilinə dair ümumi pedaqoji tələblər kontekstində təhlil edilmişdir.

Açar sözlər: Təsviri sənət, orta məktəb, müəllim, metodika, təhsil

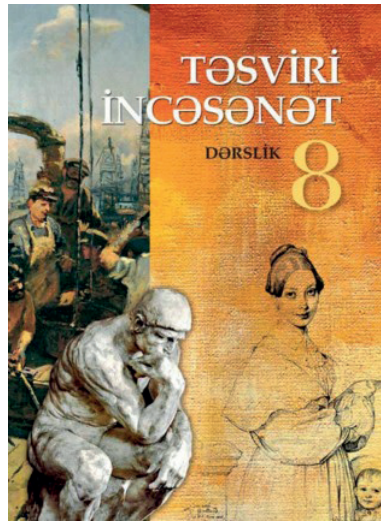
GİRİŞ

Şagirdlərin formalaşması, onların cəmiyyətə şəxsiyyət kimi hazırlanması orta məktəblərdən başlayır. Onların inkişafında mühüm xidməti olan şəxs əlbəttə ki, müəllimdir. Orta məktəblərdə estetik zövqün, dünyagörüşünün müxtəlif yaradıcı istiqamətlər üzrə şagirddə formalaşmasında təsviri sənət fənninin mühüm rolu vardır. Ümumi təhsilin təşkilinə dair ümumi pedaqoji tələblər kontekstində təsviri sənətin tədrisi metodikasında irəliləyişlər əldə etmək olar.

MÖVZUNUN İŞLƏNMƏ DƏRƏCƏSİ

Ümumi təhsil sistemində təsviri sənət fənninin tədrisi metodikası öyrədənlərlə öyrənənlər arasında prinsipə əsaslanaraq qarşılıqlı əməkdaşlıq əsasında aşağıdakı tələblər nəzərə alınmaqla qurulur:

1. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında pedaqoji prosesin tamlığı əsasən öyrədici, tərbiyəedici və inkişafetdirici xarakter daşıyır. Pedaqoq təsviri sənət fənnində əsasən Azərbaycan və dünya incəsənətinin görkəmli rəssamlarının yaradıcılıqlarını, nəzəri bilikləri şagirdlərə öyrətməlidir. Tərbiyəedici xarakter isə təsviri sənət müəllimi tərəfindən sinifdə şagirdlərin rəsm işləyən zaman bir-birlərinə müraciət etmə, köməklik göstərmə zamanı diqqət edilməlidir. Şagirdlərə təsviri sənət fənnində rəssamlar haqqında araşdırıcı tapşırıqlar verməklə, kompozisiyalarda rəng, perspektiv və digər ifadə vasitələrinin tətbiq edilməsini öyrətməklə inkişafetdirici xarakterə riayət edilməlidir. Ümumiyyətlə pedaqoji prosesin tamlığı kompleks şəkildə aparılmalıdır.

İLL 1. VIII sinif təsviri incəsənət dərsliyi

2. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında pedaqoq təhsilənlər arasında bərabər imkanlar yaratmalıdır. Müəssisənin təhsil infrastrukturuna uyğun olaraq, təhsilənlər üçün eyni təlim şəraiti qurulmalıdır. Həmçinin təhsil prosesində şagirdlərin maraq və potensial imkanları nəzərə alınmaqla tənzimlənməlidir. Fənnin tədrisi metodikasında müəllim bütün siniflə məşğul olmalıdır, rəsm çəkmək bacarığı zəif olan şagirdlərə öz səviyyələri üzrə tapşırıqlar verməlidir. Müəllim nümunəvi açıq dərslər keçərkən bərabər iştirak etmə prinsiplərini qorumaqlı və bütün şagirdləri dinləməlidir.

İLL 2. Natürmortun çəkilməsi metodikası

3. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında müəllim şagirdyönümlülük prinsipini ön plana çıxarmalıdır. Yaradıcı mühit sinifdə qurulmalıdır, əsasən diaqnostik qiymətləndirmə zamanı diqqət edilməlidir. Təhsil fəaliyyətlərinin bilavasitə təhsilalanların mənafeyinin müdafiəsinə, istadlarının reallaşmasına əsaslanan pedaqoji tələblərdən biridir. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında müəllim slaydlarla dərs keçmək, video roliklər göstərməklə şagirddə maraq oyatmalıdır. Komanda ilə işləmək, ənənəvi dərs üsulundan deyil, şagirdlərin marağına uyğun dərslər müəllimlər tərəfindən keçirilməlidir.

4. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında inkişafyönümlülük şagirdlərin təhsil nailiyyətlərinin təhlilindən alınan nəticələr əsasında onların inkişafını özündə birləşdirən kompleks tədbirlər formasında həyata keçirilir. Formatik və summativ qiymətləndirmədə şagirdlərin inkişaf səviyyəsini izləyə bilərik. Həmçinin gündəlik tapşırıq və testlər şagirdlər tərəfindən zəif edilərsə gündəlik planlamada dəyişiklik edilməlidir.

5. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında fəaliyyətin stimullaşdırılması zamanı təhsil prosesində səmərəliliyin artırılması, şagirdlərin nailiyyətlərinin izlənilməsi və dəyərlərləndirilməsi istiqamətində mühüm tədbirlər görülməlidir. Müəllim təsviri sənət fənnində istər nəzəri, istərsə də yaradıcı tapşırıqları şagirdlərlə işləyən zaman onların səhvlərini başa salmaqla bərabər, konkret düzgün yolunu göstərməli, səmərəli təhsil mühiti qurmalıdır.

6. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında dəstəkləyici mühitin qurulmasında müəllim təhsilin keyfiyyət göstəricilərinin yaxşılaşdırılması üçün zəruri infrastrukturun, sağlam mənəvi-psixoloji, yaradıcı və təhlükəsiz təhsillə şagirdləri təmin etməlidir. Maddi texniki baza, rəng, fırça, kağız, molbert, proyektorla təmin olunmuş otaq, əsərlərin nümayiş edildiyi ağıllı lövhələr, ən əsası isə dərsi avtoritar rejimdə deyil, yaradıcı ruhda, şagirdlərə fənni sevdirməklə uğur qazanılmalıdır.

7. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında şəxsiyyətyönümlülük tələblərində müəllim milli və bəşəri dəyərləri formalaşdırmalıdır. Müəllim Ömər Eldarovun müəllifi olduğu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin qəbirüstü abidəsini şagirdlərə təqdim etdikdən sonra dahi şəxsiyyətin həyatından, onun gördüyü işlərdən mühüm məlumatlar verməlidir.

İLL 3.Ömər Eldarov "Heydər Əliyevin qəbirüstü abidəsi"

8. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında fiziki, psixi, intellektual xüsusiyyətlərindən və sağlamlıq imkanlarından asılı olmayaraq müəllim bütün uşaqlarla bərabər məşğul olmalıdır. Sınıfdə inklüziv şagirdlərə yapma, oriqami, aplikasiya və rəngləmə işləri aparmaqla onlarda fənnə maraq oyatmaq olar.

9. Təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasında məktəb-valideyn əlaqələrinin tənzimlənməsi mühümdür. Çox təəssüf olsun ki, valideynlər təsviri sənət fənninə uşaqlarda maraq oyatmırlar, övladlarının bu fənni oxumamasıda onları narahat etmir. Təsviri sənət fənnini tədris edən müəllim valideynləridə maarifləndirməlidir, mühüm məlumatlar verməlidir. Fənnin uşaqlarının gələcək həyatında və karyerasındakı rolu, dünyagörüşü və estetik zövqlərinin inkişafı kimi düzgün formada başa salınmalıdır.

NƏTİCƏ

Məqalənin əsas nəticələri aşağıdakılardır:

-Məqalədə təsviri sənət fənninin tədrisi metodikasının pedaqoji tələblər kontekstində müxtəlif prinsipləri araşdırılmışdır.

-Müasir təhsilin, yaradıcı mühitin qurulmasında müəllimin rolu bu məqalədə müxtəlif bəndlərdə izah edilmişdir.

Ümumi pedaqoji tələblərə riayət edən təsviri sənət müəllimi şagirdlərdə fənninə qarşı böyük maraq oyatmaqla bərabər, həm də onların istedadını üzə çıxara bilər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Ağayev E. VIII sinif təsviri sənət dərslərində Qərbi Avropa incəsənətinin tədris metodikası, "Qədim diyar" beynəlxalq onlayn elmi jurnal, İmpakt faktor 1.028, Cild 5, Sayı 6, 2023, s 26-31
2. VIII sinif təsviri incəsənət dərsləri. Bakı: Şərqi-Qərbi 2019, 96 s
3. IX sinif təsviri incəsənət dərsləri. Bakı: Şərqi-Qərbi 2020, 136 s
4. Kurikulum, metodika, pedaqogika. Bakı 2022, s 23-24